

Sjeldne fugler i Aust-Agder 2022

LRSK-rapport nr. 27

JAN HELGE KJØSTVEDT, ROLF JØRN FJÆRBU, FRODE STEFFENSEN, JAN MICHAELSEN OG ARNE HEGGLAND

Rapporten presenterer funn av sjeldne fugler behandlet av Aust-Agders lokale rapport- og sjeldenhetskomité (LRSK) i 2022. I alt er det godkjent 53 funn av 24 arter og i tillegg fem hekkefunn. Dessuten presenteres fire funn (inkludert ett hybridfunn) som siden sist er godkjent av den nasjonale sjeldenhetskomiteen for fugler (NSKF). Rødhodeand, gråseiler og blekbrynsanger er godkjent som nye arter for Aust-Agder, mens trelerke er godkjent som ny hekkende art etter 2022-sesongen. Inkludert i rapporten er også et eldre funn av en egretthege fra 2009, samt et eldre ringmerkingsfunn av busksanger fra 2018.

Samtlige observasjoner fra 2022 som LRSK har mottatt og behandlet, er meldt inn via nettstedet <https://www.artosobservasjoner.no> (www.ao), de fleste ledsaget av skjema fra observatøren selv. Et fåtall godt dokumenterte observasjoner der skjema manglet, har LRSK vurdert og godkjent direkte i www.ao. Hele rapportgrunnlaget er bearbeidet i www.ao og deretter hentet ut og satt sammen med denne rapporten som formål.

LRSK som har utarbeidet 2022-rapporten, bestod av Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen, Jan Michaelsen, Arne Heggland og Jan Helge Kjøstvedt. På et komitémøte 12. mars 2024 ble de fleste resterende sakene fra 2022 ferdigbehandlet. Fjærbu og Kjøstvedt har delt sekretæransvaret. I det følgende presenteres alle observasjoner fra 2022 som ble behandlet på møtet, observasjoner som er behandlet og godkjent direkte i www.ao før og etter møtet, samt funn som siden sist er godkjent av den nasjonale sjeldenhetskomiteen for fugler (NSKF).

Der forekomsten av en art i vårt fylke sammenlignes med forekomsten til arten nasjonalt, bruker vi oversiktene fra Norsk faunakomite for fugl (NFKF) (Winnem 2023) og NSKF (Olsen 2023) fra rapporteringsåret 2022. De stod på trykk i tidsskriftet *Fugleåret 2022* (BirdLife Norge 2023) som kan bestilles ved foreningens hovedkontor i Trondheim. Som vanlig presenteres også funn av en del rapporteringsarter merket «R» i oversikten nedenfor. Funn av sjeldne spetter publiseres i egne rapporter her i *Fugler i Aust-Agder*.

Systematikk og navnsetting følger NOFs komiteer NFKF og NSKF som igjen forholder seg til anbefalt europeisk standard (se Olsen & Kvam 2021).

Observasjonene av en art listes opp kronologisk – det vil si etter observasjonsdato. Der oppdageren er kjent, står denne først av observatørene og er merket*. Se under LRSK på nettsiden www.agderfugl.net, www.ao eller Kjøstvedt (2015) for gjeldende liste over fuglearter som er observert i Aust-Agder, med oversikt over de artene som skal beskrives for godkjenning, eller som kun skal rapporteres. Merk at hekkefunn til en del rapporteringsarter også skal godkjennes. Siden forrige rapport er trostesanger og fuglekongesanger endret fra NSKF-art til LRSK-art (gjeldende fra 2022). Fra og med 2023 kreves det ikke lenger beskrivelse av svartstrupefunn i Aust-Agder, og fra og med 2024 er også rødglenete nedjustert til rapporteringsart.

Tegnforklaringer

- G arten skal godkjennes av LRSK med belegg; f.eks. fotografier, video- eller lydopptak, feltskisser og fjær eller på grunnlag av utførlig beskrivelse
- N arten skal godkjennes av NSKF
- GH godkjent hekkefunn (atlas C- eller D-kode)
- R rapporteringsart (skal ikke beskrives/godkjennes, funn hentes fra AO)
- RH rapportering av hekkefunn (skal ikke dokumenteres, funn hentes fra AO)
- M hannfugl (masculus)
- F hunnfugl (femina)
- Hunnf.hunnfarget fugl (kan for en del arters del også være unge hanner)
- ad. voksen fugl (adultus)
- ind. individ/individer
- K kalenderår (om alder: en ungfugl er 1K fram til første årsskifte, deretter 2K, 3K osv. En fugl som angis som for eksempel "2K+" er i sitt andre kalenderår *eller eldre*)
- sy. syngende individ
- V vinterfunn (desember, januar og februar)
- pt på trekk (f.eks. «ptNØ» – på trekk retning nordøst)
- * stjerne markerer oppdager(e) av fuglen der denne er kjent for LRSK

Antall godkjente, innsendte rapporter har stabilisert seg på et relativt lavt nivå siden en god del av våre relativt sjeldent forekommende fugler ble nedjustert fra godkjennings til rapporteringsarter før 2019-sesongen. Feltaktiviteten i Aust-Agder holder seg imidlertid fremdeles på et høyt nivå! Komiteen takker alle som bidro med innsendte beskrivelser av observasjoner i 2022.

Observasjoner godkjent av LRSK Aust-Agder fra perioden 1. januar–31. desember 2022.

Ringgås (*Branta bernicla*) R

150 ind. ptSV Merdø, Arendal 18.05 (Helge Venaas). Ca. 630 ind. fordelt på fire flokker ptSV Ågerøya/Kalvøya/Kjeholmene, Lillesand 23.05 (Martin F. Andersen). 12 ind. ptNØ Kalvehageneset, Grimstad 23.05 (Harry Tangen). 200 ind. ptNØ Stangholmen vest, Utkikken, Risør 23.05 (Arild Omberg). 450 ind. ptSV Sundholmen, Homborøya, Grimstad 23.05 (Stian Edvardsen). 8 ind. ptNØ Brekkestranda, Brekka, Tromøy i Arendal 25.05 (Kjell Klungland). 3 ind. ptNØ Såda, Tromøy i Arendal 25.05 (Per Kristensen). 11 ind. ptØ Galtesund, Arendal 25.05 (Terje Moen). 1 ind. Røynevarfsfjorden, Lillesand 06.10 (Hans Kristian Fjeldsgård).

Gode ringgjessantall til Aust-Agder å være og til normal trekketid av det som antas å kun være fugler av underarten *hrota*. Merk også det uvanlige høstfunnet.

Taigasædgås (*Anser fabalis*) G

4 ind. Håøya, Grimstad 24.09 (Frode Steffensen, Jon G. Thorsen, Trond Nilsen). 6

ind. Sandum og Gjervold, Tromøy, Arendal 18.11–04.12 (*Kjell Klungland, *Tore G. Andersen, Vidar Andersen, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu mfl.).

Etter at sædgås ble splittet i to arter så er dette de to første godkjente funnene av taigasædgås i Aust-Agder. Shimmings & Øien (2015) anslo en hekkebestand i Norge på 30–60 par for ti år siden. Arten hekker i grensetraktene mot Sverige fra nord i Innlandet fylke, via Børgefjell, Indre Troms og til øst på Finnmarksvidda. Østnes mfl. (2019) har beskrevet skjebnen til ei hekkende taigasædgås med radiosender ved Børgefjell.

Tundrasædgås (*Anser serrirostris*) R

2 ind. Temse, Grimstad 10.–24.03 (Terje Moen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen, Trond Nilsen mfl.). 1 ind. Sandumbrua, Hovekilen, Arendal 13.11 (Kjell Klungland). 2 ind. Lundemoen, Møglestu, Lillesand 23.11 (Espen S. Nilsen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 28.11 (Per Kristensen, Glenn Svendsen, Martin F. Andersen).

Tundrasædgåsa som i hovedsak hekker på den russiske tundraen, overvåkes på rasteplassene ved Stabbursnes om våren og Varangerhalvøya om høsten, begge i Finnmark. Her har bestanden vist en negativ utvikling siden 2018 (Aarvak & Øien 2022).

Tundragås, underarten *albifrons* (*Anser albifrons albifrons*) R

1 ind. Jerkholmen, Arendal 05.01 (Frode Steffensen). 1 ind. Rossøya, Arendal 10.03 (Frode Steffensen, Per Kristensen). 12 ind. Merdø, Arendal og Hasseltangen, Grimstad 26.02 (Helge Venaas, Terje Moen, Kjell Isaksen, Frode Nordang Bye, Roar Solheim). 1 ind. Rossøya, Arendal 10.03 (Frode Steffensen mfl.). 1 1K Frivoll, Grimstad 18.–19.11 (*Martin F. Andersen, Trond Nilsen, Kjell Klungland, Harry Tangen, Carsten Lome, Mette B. Nielsen, Johannes Fjærbu, Frode Steffensen mfl.). 1 ad. Vessøyjordene, Grimstad 28.11 (Kjell Klungland, Frode Steffensen, Martin F. Andersen, Per Kristensen, Glenn Svendsen).

I likhet med året før var det også i 2022 en beskjeden forekomst av den vanlige underarten av tundragås. Og ingen fugler ble bestemt til underarten *flavirostris* som hekker på Grønland, men Rossøyafuglen 10.03 ble ikke underartsbestemt. Som året før hekket det også i 2022 et par *albifrons* i Nord-Norge (Winnem 2023). Hoveddelen av bestanden til denne underarten hekker langt nord på den russiske tundraen.

Dvergsvane, underarten *bewickii* (*Cygnus columbianus bewickii*) G

3 ind. (1 ad. + 2 1K) Reddal, Grimstad 27.11–05.12 (*Rolf Jørn Fjærbu, Mette B. Nielsen, Frode Steffensen, Kjell Klungland, Jon G. Thorsen, Martin F. Andersen, Harry Tangen, Hege Ødegård, Per Kristensen, Jan Helge Kjøstvedt, Helge Venaas, Torolf Nesbakken, Arne Myrland, Trond Nilsen, Håkon Borgenvik mfl.). 7 ad. Løddesøl, Arendal 28.11–07.12 (*Harry Tangen, Martin F. Andersen, Per Kristensen, Arne Heggland, Vidar Andersen, Kjell Klungland, Frode Steffensen, Helge Venaas, Thomas Ferriday, Rolf Jørn Fjærbu, Tor Magne Stalleland, Øyvind Selseng, Heidi Lillehammer, Jan Helge Kjøstvedt, Trond Nilsen, Mette B. Nielsen, Cathrine Ellingsen, Tore G. Andersen, Øyvind Heldal, Arnfinn Heldal, Glenn Svendsen mfl.).

Etter mange magre år slo dvergsvanene virkelig til høsten 2022. De to flokkene ble værende i sine respektive områder til snøen kom, så mange fikk sett dem. Faktisk var dette kun funn nr. 5 og 6 i Aust-Agder av denne gjesten som hekker langs den arktiske kysten nord i Russland, og de første siden en familiegruppe rastet kort ved Reddalsvannet i Grimstad i 2017 (Kjøstvedt mfl. 2020b). Den ene dvergsvanen var en hunn fugl ringmerket som ungfugl ved Russlands nordishavskyst helt tilbake i august 2005 (Husebø & Mjøs 2023), og ringen er siden avlest nesten årvisst på en eller annen overvintringsplass i Nederland eller Tyskland. Den har også avlagt Belgia og Storbritannia et vinterbesøk og er sett under trekk på rasteplasser i Estland, Danmark og på Gotland. Se Kjøstvedt & Fjærbu (2017) for en oversikt over de tre første funnene. Ikke overraskende ble 2022 også et godt år for dvergsvane nasjonalt, det beste siden 2011, med anslagsvis 39 individer (Winnem 2023).

Mandarinand (*Aix galericulata*) R

2 M Vrengen, Arendal 11.–19.04 (Mirell Høyer-Berntsen, Mette B. Nielsen, Terje Moen, Simon Fjærbu, Rolf Jørn Fjærbu mfl.). 1 M Rossøya, Arendal 25.–29.10 (Frode Steffensen).

Dette må sies å være en normal opptreden hos oss av denne asiatiske gjesten. Det dreier seg enten om rømte parkfugler eller etterkommere av parkfugler som hekker i forvillede bestander og derfor plasseres arten i kategori C.

Knekkand (*Spatula querquedula*) R

1 M Voilan, Evje og Hornnes 14.–23.04 (Osmund Breistøl, Arild Breistøl, Linn Cecilie Krüger, Lars Breistøl, Kjell Klungland, Terje Moen, Øyvind Fjeldsgård, Ole Åsmund Brattfjord mfl.).

Funn nr. 28 i Aust-Agder av en utpreget vårtrekker som aldri opptrer i store antall hos oss. Innlandsfunn er ikke vanlig, men arten er også tidligere rapportert fra kommunen. I alt 156 individer på landsplan blir karakterisert som normalt, men ingen hekkefunn er meldt i 2022 (Winnem 2023).

Skjeand (*Spatula clypeata*) R

M + F Målen, Jerkholmen, Arendal 23.04 (*Rebecca Benedicte Solhaug, Knut Olav Raen, Jan Helge Kjøstvedt mfl.).

Ett funn i 2022, det 63. i Aust-Agder, var magert, men desto mer hyggelig at det inntraff under den nasjonale årsmøtehelga da mange ornitologer fra det ganske land var samlet på Fevik. Kun to hekkefunn er rapportert i Norge dette året, begge fra Østfold (Winnem 2023).

Snadderand (*Mareca strepera*) R

M + F Terneskjær, Tvedestrand 17.04 (Carsten Lome). 1 M Saulekilen, Støle, Grimstad 05.10 (Per Kristensen). 1 M Temse, Grimstad 02.–06.12 (*Per Kristensen, Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu, Arnfinn Heldal, Frode Steffensen).

Tre observasjoner som utgjør funn nr. 22–24 er over normalen i Aust-Agder. Som vanlig er det snakk om fugler i trekketida. På landsplan er fem hekkinger registrert i

Rogaland og én i Trøndelag, men arten er trolig underrapportert som hekkefugl i begge fylker, i alle fall i førstnevnte (Winnem 2023).

Stjertand (*Anas acuta*) **R**

1 F Kalvehageneset, Grimstad 06.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu). 2 hunnf. ptNV Store Torungen, Arendal 27.08 (Rune Solvang, Heiko Liebel). 2 hunnf. Engene, Arendal 28.10 (Kjell Klungland). 1 ind. ptNØ Såda, Hove, Arendal 19.11 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu).

Funn nr. 64–67 i Aust-Agder og en nokså normal opptreden med flest høstfunn. Hekkeforekomsten i Norge er som vanlig underrapportert og innbefattet kun fire funn i Nordland og tre i Troms og Finnmark (Winnem 2023).

Taffeland (*Aythya ferina*) **R**

1 M Temse, Grimstad 03.11–01.12 (Frode Steffensen, Rolf Jørn Fjærbu, Harry Tangen, Kjell Klungland, Vidar Andersen mfl.). 1 2K+ F Engekilen, Grimstad 03.12 (Trond Nilsen). 1 M Landvikvannet, Grimstad 03.–06.12 (Trond Nilsen). 1 F Landvikvannet, Grimstad 06.12 (Trond Nilsen).

Ingen funn i 2021 ble avløst av en mer normal forekomst høst og tidlig vinter 2022 og funn nr. 65–68 i Aust-Agder. Hekkefunn ble ikke konstatert i Norge dette året, men høye høsttall er registrert ved lokaliteter på Østlandet, i Rogaland og på Lista. Hellesjøvannet, Aurskog Høland i Akershus, huset også mange individer i hekketida (Winnem 2023).

Lappfiskand (*Mergellus albellus*) **R**

1 hunnf. Hovekilen, Arendal 02.01 (Helge Venaas). 1 hunnf. Temse, Grimstad 30.11–03.12 (Martin F. Andersen, Harry Tangen, Helge Venaas mfl.). 1 M Havstad, Landvikvannet, Grimstad 02.12 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 M Bufjorden, Grimstad 04.–12.12 (Kjell Klungland, Thomas Ferriday, Rolf Jørn Fjærbu). 1 hunnf. Færvikkilen, Arendal 23.–30.12 (Arne Heggland, Ingunn Løvdal).

Funn nr. 95–99 i Aust-Agder og en normal forekomst i vinterhalvåret med unntak av få observasjoner i årets første måneder. I Norge er kun to hekkefunn rapportert, fra Helgeland i Nordland (Winnem 2023).

Vaktel (*Coturnix coturnix*) **R**

1 ind. sy. Vessøyjordene, Grimstad 20.–23.05 (Kjell Klungland, Glenn Svendsen mfl.). 1 M sy. Nidelva v/Lindtveit, Arendal 28.05 (Jan Helge Kjøstvedt, Bård Kyrkjedelen). 1–2 M sy. Løddesøl, Arendal 28.05–09.06 (*Bård Kyrkjedelen, *Jan Helge Kjøstvedt, Harry Tangen). 1–5 M sy. Havemyra, Reddal, Grimstad 02.–04.06 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Vidar Andersen mfl.). 1 M sy. Lundane, Bykle 05.06 (Finn Morten Jacobsen). 1 M sy. Kvennhusmonen, Birkenes 12.06 (Klaus M. Torland). 1 M sy. Vessøyjordene, Grimstad 18.–20.06 (Per Kristian Slagsvold, Glenn Svendsen). 1 ind. M sy. Jordøya, Åmli 19.06 (Klaus M. Torland, Inge Melhus). 1 ind. Temse, Grimstad 22.06 (Frode Steffensen). 1 ind. Gåresund, Gjervoldsøy, Arendal 04.07 (Frode Steffensen). 2 M sy. Havemyra, Reddal, Grimstad 19.–23.07 (Terje Moen, Mette B. Nielsen, Harry Tangen).

En over gjennomsnittlig forekomst av vaktel hos oss i 2022 både i funn og antall. Så er det alltid et ubesvart spørsmål om det er rømte fangenskapsfugler i materialet. Men også på landsplan var det et godt år, det nest beste gjennom tidene med anslagsvis 413 individer (Winnem 2023).

Turteldue (*Streptopelia turtur*) G

1 2K+ Tveite og Angelstad/Fosstveit, Tvedestrand 06.07 (*Sven Inge Marcussen, Inger Berggren, Mette B. Nielsen). 1 2K+ Gaupemyr vest, Lillesand 03.–11.08 (*Frank Nilsen, Inger Tveråmo, Jan Helge Kjøstvedt).

Begge fuglene ble fotodokumentert. Lillesandsfuglen holdt seg i en flokk med tyrkerduer på ei foring. Kun funn nr. 14–15 i Aust-Agder. Det forrige ble gjort i 2016 (Kjøstvedt mfl. 2020a). I Norge ble det nok en laber forekomst i 2022 med kun rundt 20 individer totalt (Winnem 2023).

Skogdue (*Columba oenas*) GH

Det foreligger en håndfull funn fra mulig hekketid, men spredningen i tid og rom og mangel på andre hekkeindikasjoner tyder på at det heller ikke i 2022 var hekkinger av skogdue i Aust-Agder.

Myrrikse (*Porzana porzana*) G

1 ind. Pedersplass Storemyr, Rorevann SØ, Grimstad 14.06 (Frode Steffensen).

Dette var et uvanlig funn av en lydtyrende fugl i flukt. Kun funn nr. 12 i Aust-Agder, og det første siden 2019. Ingen hekkinger er rapportert i Norge i 2022, men med vårt funn havnet totalen på 28 fugler, derav 22 syngende individer (Winnem 2023).

Trane (*Grus grus*) RH

Arten er vanskelig å finne hekkende, men observasjoner tydet på hekkforsøk i følgende kommuner i 2022 (minimumstall): Bykle, Evje og Hornnes, Åmli, Vegårshei (2 par), Froland (1–2 par), Arendal, Grimstad og grenseområdet Arendal-Tvedestrand. Høstens tre siste individer ble sett i flukt over Reddal i Grimstad 11.09.

Det foreligger ingen hekkeindikasjoner av de øvrige riksefuglene vannrikse (GH), sivhøne (RH) og sothøne (GH) i 2022.

Dvergdykker (*Tachybaptus ruficollis*) GH

Det er heller ikke i 2022 noe som tyder på at dvergdykkeren har hekket i Aust-Agder. På landsplan er det rapportert om 17 hekkinger, henholdsvis i Møre og Romsdal (6), Vestland (3), Rogaland (5) og Østfold (3) (Winnem 2023).

Gråstrupedykker (*Podiceps grisegena*) R

1 ind. Bottstangen, Botne, Arendal 01.–08.01 (Kjell Klungland, Vidar Andersen, Terje Moen, Arne Heggland, Ingunn Løvdal, Thomas Gruer, Mette B. Nielsen mfl.). 1 ind. Hovekilen, Hove, Arendal 05.01 (Frode Steffensen). 1 2K Marivold, Grimstad 12.01 (Rolf Jørn Fjærbu). 2 ind. Kalvehageneset, Grimstad 01.03 (Kjell Klungland). 1 ind. Klaua, Gjervoldsøy, Arendal 06.11 (Frode Steffensen). 1 ind. Nordmannsviga, Grimstad 19.11–06.12 (Trond Nilsen, Harry Tangen mfl.). 1 ind. Hovekilen, Arendal

23.12 (Arne Heggland). 1 ind. Røynevardsfjorden, Lillesand 31.12 (Jan Helge Kjøstvedt).

Syv observasjoner av åtte individer i vinterhalvåret er en normal gråstrupedykkerforekomst.

Toppdykker (*Podiceps cristatus*) R

1–2 ind. Hovekilen, Arendal 01.–14.01 (Kjell Klungland, Vidar Andersen, Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Terje Moen, Thomas Gruer, Arne Heggland, Ingunn Løvdal, Mette B. Nielsen mfl.). 1 ind. Nordmannsviga, Grimstad 28.01 (Harry Tangen). 1 ind. Nordmannsviga, Grimstad 19.02 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Vestre Sandsundholmen, Tvedestrand 13.11 (Carsten Lome).

Relativt få toppdykkere ble sett i 2022, spesielt i trekketidene tidlig vår og om høsten.

Horndykker (*Podiceps auritus*) R

1–2 ind. Nordmannsviga, Grimstad 01.–28.01 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Terje Moen, Trond Nilsen mfl.). 2 ind. Havnevågholmen, Grimstad 22.01 (Per Kristensen). 1 ind. Bottstangen, Botne, Arendal 09.03 (Kjell Klungland, Vidar Andersen). 1 ind. Merdø, Arendal 20.03 (Helge Venaas, Mariann Uldal, Hege Ødegård, Glenn Svendsen). 1 ind. Tromlingene, Arendal 13.08–20.09 (Carsten Lome, Helge Venaas, Espen Birkeland, Jan Helge Kjøstvedt, Knut Olav og Kari Hedvig Raen mfl.). 2 ind. Hovekilen, Arendal 27.10–06.12 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Arne Heggland, Ingunn Løvdal). 1 ind. Vestre Sandskjær, Tvedestrand 12.11 (Carsten Lome). 1 ind. Tromlingsundet, Tromlingene, Arendal 13.11 (Arne Heggland, Ingunn Løvdal). 1 ind. Gjervoldsøy sør, Arendal 23.12 (Frode Steffensen).

Ni funn av horndykker utenfor hekketida var et bra steg i riktig retning etter flere «magre» år. I Gjerstad bygde to fugler reir, og la også trolig egg, men hekkeforsøket ble i tilfelle mislykket (Odd Marcussen, pers. medd.).

Avosett (*Recurvirostra avosetta*) G

1 ind. Tromlingene, Arendal 10.05 (Kjell Klungland, Vidar Andersen, Terje Moen, Magne Paulsen, Rolf Jørn Fjærbu mfl.).

Funn nr. syv i Aust-Agder av et individ som hadde det litt mer travelt enn sin forgjenger som rastet samme sted i april 2018 (Fjærbu mfl. 2022). Fem avosetter er rapportert i Norge i 2022 i det som omtales som et normalår for arten (Winnem 2023).

Boltit (*Eudromias morinellus*) RH

8 ind. Reinevatn, Bykle 16.07 (Terje Moen).

Ingen hekkfunn ble gjort i 2022, men observasjonen over tyder jo på at hekkforsøk i alle fall har funnet sted. I år med lite smånagere er arten svært utsatt for reir- og ungepredasjon. Dessuten hekker boltiten i områder som er lite besøkt av folk, og derfor er den nok underrapportert.

Sandlo (*Charadrius hiaticula*) RH

2 ad. + min. 1 pulli Merdø, Arendal 02.03–08.06 (Helge Venaas mfl.). 2 ind. Tromlingene, Arendal 18.03–08.06 (Kjell Klungland mfl.). 2 ad. Skredenuten, Bykle 19.07 (Frode Steffensen). 1 ad. + 1 pulli Reinevatn, Bykle 29.07 (Kjell Morten Jekteberg).

Denne lille vaderen vår klorer seg fast som hekkefugl både i fjellet og langs kysten, men kystbestanden i Raet nasjonalpark er på et lavmål. Hekkefugler her er svært utsatt for forstyrrelser, kanskje særlig på Tromlingene. Hva kan forvaltningsregimet i nasjonalparken gjøre med det?

Dverglo (*Charadrius dubius*) RH

4 ad. m/to reir Glamsland, Lillesand 29.05 og 04.06 (Klaus M. Torland, Sven Rislåa). 2 ad. + 4 unger Jordøya, Åmli 06.06 (Klaus M. Torland). 1 ad. + 1 unge Storemoen, Birkenes 22.06 (Klaus M. Torland, Inge Melhus). 2 ad. + 2 unger Rugsland grustak, Birkenes 25.06 (Klaus M. Torland, Sven Rislåa). 1 2K+ F rugende Rugsland grustak, Birkenes 25.06 (Klaus M. Torland, Sven Rislåa). 2 ad. + 2 unger Batteritomta, Heftingdalen, Arendal 29.06 (Kjell Klungland).

Satsing på ringmerking av arten førte til hekkefunn på fem lokaliteter i 2022. Trolig var året også ekstra bra for arten. På to av hekkelokalitetene, Rugsland i Birkenes og Glamsland i Lillesand, ble det funnet to reir, men begge steder ble minst ett reir ødelagt. Ved Rugsland ble ett kull lagt om, men det er uklart om det klekket.

Kvartbekkasin (*Lymnocyptes minimus*) R

1 ind. Skottjenn og Gjervold Arendal 12.–23.03 (Rolf Jørn Fjærbu mfl.). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 13.03 (Glenn Svendsen). 1 ind. Bringsvær, Grimstad 30.03 (Per Kristensen), 1 ind. Lakseberget, Merdø, Arendal 04.04 (Helge Venaas). 1 ind. Vikkilen, Grimstad 08.04 (Glenn Svendsen). 1 ind. Reddal, Grimstad 18.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt). 1 ind. Reddal, Grimstad 27.05–03.06 (Frode Steffensen mfl.). 1 ind. Kirkekilen, Høvåg, Lillesand 27.–29.09 (Odd Kindberg). 1 ind. Landvikstranda, Landvikvannet, Grimstad 30.09 (Per Kristensen). 1 ind. Tromlingene, Arendal 02.–03.10 (Arne Heggland, Ingunn Løvdal, Helge Venaas). 1 ind. Tingsaker, Lillesand 23.11 (Espen S. Nilsen). 1 ind. Saulekilen, Støle, Grimstad 14.12 (Per Kristensen).

Det ble gjort et bra knippe observasjoner av kvartbekkasin i 2022, men variasjonen mellom år skyldes nok mest tilfeldigheter og at noen i enkelte år gjør en ekstra innsats for å lete etter arten.

Dobbeltbekkasin (*Gallinago media*) G

2 ad. Lundane, Bykle 17.05 (Odd Kindberg). 1 ind. Lundane, Bykle 22.06 (Jan Petter Nilsen). 2 ind. Travbanen, Åmli 15.07 (Jørn Thollefsen). 1 ind. Heimre Løbakken, Lislefjōdd, Bykle 04.09 (Odd Einar Svendsen).

Arten sees fremdeles i våre områder, og det foreligger informasjon også fra seinere år om aktivitet på en tidligere kjent spillplass i Bykle, men det er ikke sendt inn beskrivelse av eller dokumentasjon på dette. Det er tidligere kjent at

dobbeltbekkasinen kan raste i kystområdene på vårtrekket, men i funnoversikten her har vi også en observasjon av fugler på returtrekket.

Sotsnipe (*Tringa erythropus*) **R**

1 ind. Saulekilen Vågsholt, Grimstad 05.09 (*Jan Helge Kjøstvedt, Kjell Klungland, Frode Steffensen).

Sotsnipa opptrer aldri i mengder på trekket hos oss, og særlig på våren er den fåtallig, men et så magert antall som i 2022 er det sjeldent å oppleve.

Splitterne (*Thalasseus sandvicensis*) **R**

1 ind. ptSV Såda, Arendal 25.05 (Per Kristensen). 1 ind. ptSV Lakseberget, Merdø, Arendal 26.05 (Helge Venaas, Glenn Svendsen). 1 ind. ptSV Spornespynten, Tromøy i Arendal 12.06 (Arne Heggland). 1 ind. Homborsund Fyr, Grimstad 28.07 (Øyvind Solberg, Lise B. Solberg). 2 ind. ptSV Ramsvika, Kalvehageneset, Grimstad 29.07 (Rolf Jørn Fjærbu).

Det ble gjort litt færre funn av splitterne enn normalt, men dette styres ofte av tilfeldigheter og om det drives målrettet leting etter sjøfugler sommerstid. På landsbasis var det et gjennomsnittlig år med anslagsvis 140 individer, og antydning til hekkeatferd ble kun observert ved Revtingen i Rogaland (Winnem 2023).

Polarmåke (*Larus hyperboreus*) **G**

1 2K Grimstad Havn, Grimstad 17.02–24.03 (Rolf Jørn Fjærbu, Per Kristensen, Trond Nilsen, Harry Tangen mfl.).

Polarmåke nr. 19 i Aust-Agder var som så ofte før, en ungfugl av det stabile slaget slik de ofte er når de dukker opp vinterstid i en av våre havnebyer.

Tyvjo (*Stercorarius parasiticus*) **R**

3 ind. ptSV Bøkslene, Ågerøya, Lillesand 23.05 (Martin F. Andersen). 1 ind. ptSV Merdø, Arendal 17.08 (Helge Venaas, Glenn Svendsen).

Uvanlig få tyvjoer er rapportert i 2022, men det har nok sammenheng med innsatsen som legges ned for å finne dem langs kysten sommerstid på dager med gunstig vind.

Teist (*Cephus grylle*) **RH**

Par m/reir Lille Torungen, Arendal og par ved Spærholmene i Grimstad 31.05 (Arild Pfaff, Geir-André Homme, Jan Helge Kjøstvedt mfl.).

Teisten hekker fremdeles svært fåtallig i skjærgården, og vi venter fremdeles på en bestandsøkning som et resultat av de hekkingene som tross alt forekommer. Trolig drukner en del teist i garn hvert år, og det kan være en årsak til at bestandsveksten uteblir.

Islom (*Gavia immer*) **R**

1 ind. Kalvehageneset, Grimstad 14.01 (Kjell Klungland, Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Bottstangen, Botne, Arendal 14.01 (Kjell Klungland, Harry Tangen). 2 ind. Bottsfjorden, Botne, Arendal 21.01 (Arne Heggland). 1 ind. Søstrene, Nordmannsviga, Grimstad 29.01 (Trond Nilsen, Rolf Jørn Fjærbu). 1 2K Spærholmene, Hasseltangen, Grimstad 07.02 (Jan Helge Kjøstvedt). 1 ind. Drotningvika/Moysanden Grimstad 08.–10.02 (Trond Nilsen mfl.). 1 ind. Hasseltangen, Grimstad 20.–22.02 (Glenn Svendsen, Terje Moen, Martin F. Andersen mfl.). 1 ind. Brekkestø, Lillesand 21.02 (Trond Nilsen). 1 ind. Merdø, Arendal 04.03 (Helge Venaas). 3 ind. Bottstangen, Botne, Arendal 05.–08.03 (Kjell Klungland, Terje Moen, Arne Heggland, Ingunn Løvdal mfl.). 1 ind. ptSØ Indresund, Lillesand 07.03 (Martin F. Andersen). 1 ind. ptSV Taraldskjærområdet, Risør 04. og 28.05 (Arild Omberg). 1 ind. Mauren, Tvedestrand 13.11 (Carsten Lome). 1 ind. Sømskilen, Grimstad 31.12 (Bård Rutgeron).

I alt 15 funn av totalt 18 islom temmelig godt spredd langs kysten og de fleste gjort i årets tre første måneder, er et nokså normalt funnmønster. Så er det nok som vanlig grunn til å tro at det er noen dobbelttellingene blant registreringene.

Gulneblom (*Gavia adamsii*) **G**

1 2K Kalvehageneset, Grimstad 14.01–22.02 (Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Per Kristensen, Glenn Svendsen, Frode Steffensen, Kjell Klungland, Terje Moen, Jon G. Thorsen). 1 ind. ptSV Såda, Hove, Arendal 07.10 (Helge Venaas). 1 ind. ptSV Merdø, Arendal 08.10 (Helge Venaas, Glenn Svendsen).

Tre observasjoner som utgjør funn nr. 16–18 i Aust-Agder, er nok en god forekomst etter at rekord ble satt med fire funn av fem individer i 2021 (Fjærbu mfl. 2024). Som angitt var det trolig det samme individet som holdt seg nokså stabilt utenfor Kalvehageneset i en lang periode.

Havhest (*Fulmarus glacialis*) **GH**

2 ind. rugende Store Torungen, Arendal 31.05 (Arild Pfaff, Geir-André Homme, Jan Helge Kjøstvedt mfl.).

To par gikk til hekking, men også dette året så det ut til å gå skeis med ungeproduksjonen.

Grålire (*Ardenna grisea*) **G**

3 ind. ptSV Kalvehageneset, Grimstad 07.10 (Rolf Jørn Fjærbu, Per Kristensen).

Funn nr. 9 i Aust-Agder og til normal tid på året av denne lille sjøfuglen som hekker ved sydlige breddegrader og «overvintrer» sommerstid i våre nordlige farvann.

Rørdrum (*Botaurus stellaris*) **G**

1 ind. Sømskilen, Grimstad 03.01 (*Rolf Høgberget, Terje Moen, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Per Kristensen, Harry Tangen, Kjell Klungland mfl.).

Kun funn nr. 5 i Aust-Agder av en art som liker seg best i store takrørskoger, og som stort sett oppdages kystnært i Norge i vinterhalvåret slik tilfellet var med fire av de fem individene rapportert i 2022 (Winnem 2023). Vi må helt tilbake til 2015 for å finne forrige funn av arten hos oss (Fjærbu mfl. 2019).

Egretthege (*Ardea alba*) **G**

1 ind. Øreslandskilen, Høvåg, Lillesand 17.11 (*Knut Olav Raen, Steinar Aas, Hans Kristian Fjeldsgård, Øyvind Fjeldsgård, Jan Helge Kjølsvedt). 1 ind. Rossøya, Arendal 18.–19.11 (Frode Steffensen, Per Kristensen, Mette B. Nielsen, Vidar Andersen, Kjell Klungland mfl.). 1. ind. Sandumkilen, Hove, Arendal 01.12.2009 (Arne Heggland).

Det ble en litt skuffende forekomst av egretthege i 2022. De to observasjonene antas å dreie seg om samme fugl. Totalen i Aust-Agder er dermed oppe i 17 funn. Det eldre funnet fra Hovekilen i 2009, som også er nevnt over, antas å være samme fugl som ble sett lenger øst i Aust-Agder noen få dager tidligere og som utgjorde funn nr. 3 i fylket (Fjærbu mfl. 2010).

Sivhauk (*Circus aeruginosus*) **GH**

1 ind. Temse, Grimstad 30.03–09.04 (Rolf Jørn Fjærbu, Frode Steffensen, Arnfinn Heldal). 1 2K M ptNØ Klåholmen, Arendal 18.04 (Carsten Lome). 1 M Temse, Grimstad 19.04 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 M Rossøya, Arendal 19.04 (Frode Steffensen). 2 ind. Reddal, Grimstad 21.04–06.05 (Per Kristensen, Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjølsvedt, Kjell Klungland). 1 hunnf. Reddal, Grimstad 17.05 (Per Kristensen). 2 ind. Temse, Grimstad 18.05–20.06 (Per Kristensen, Kjell Klungland, Terje Moen, Glenn Svendsen mfl.). 1 hunnf. Birketveit, Grimstad 19.05 (Per Kristensen). 1 hunnf. ptN Tromlingene, Arendal 21.05 (Stian Edvardsen). 1 ind. Sømskilen, Grimstad 21.05 (Per K. Slagsvold). 1 hunnf. Bjørsund naturreservat, Arendal 15.07 (Leiv Berge). 1 ind. pt Salverødheia, Grimstad 14.08 (Glenn Svendsen). 1 hunnf. Vessøyjordene, Grimstad 24.08 (Arild Pfaff).

En normal vårforekomst av sivhauk, men litt færre høstobservasjoner enn vanlig.

Myrhauk (*Circus cyaneus*) **R**

1 M Løvjomåsheia, Froland 14.04 (Terje Moen). 1 ind. ptN Taraldskjærområdet, Utkikken, Risør 04.05 (Arild Omberg). 1 M Gjervoldsøy, Arendal 13.07 (Frode Steffensen). 1 hunnf. Skippergata 32, Grimstad 28.08 (Bjørn Ø. Aslaksen). 1 hunnf. Løddesøl, Arendal 30.08 (Frode Steffensen). 1 ind. Reddal, Grimstad 31.08 (Rolf Jørn Fjærbu, Jon G. Thorsen). 1 M Svenes, Froland 02.09 (Per Kristensen). 1 F Løddesøl, Arendal 07.09 (Harry Tangen). 1–3 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 10.–16.09 (Kjell Klungland, Frode Steffensen mfl.). 1 hunnf. Vessøyjordene, Grimstad 10.–17.09 (Kjell Klungland, Glenn Svendsen, Torolf Nesbakken mfl.). 1 M Vessøyjordene 16.–17.09 (Glenn Svendsen, Frode Steffensen). 1 1K Rosseland, Birkenes 11.09 (Steven Rosseland). 2 ind. Løddesøl, Arendal 14.09 (Per Kristensen). 1 ind. Løddesøl, Arendal 14.–19.09 (Sven Inge Marcussen, Sondre Løkenberg, Frode Steffensen mfl.). 1 hunnf. ptSV Rossøya, Arendal 19.09 (Frode Steffensen). 1 hunnf. ptS Vardsvatn, Valle 19.09 (Kjell Morten Jekteberg). 1 ind. ptSV Indre Ulvøya, Ulvøysund, Lillesand 03.10 (Terje Gustavsén). 1 ind. ptSV Merdø, Arendal 04.10

(Helge Venaas). 2 ind. Vidmyr, Lundane, Bykle 09.10 (Arild Pfaff, Elias Pfaff). 1 hunnf. Jerkholmen, Arendal 02.11 (Kjell Klungland, Vidar Andersen).

Som vanlig er høstfunn av myrhauk dominerende, men sjelden i så stor grad som dette året.

Steppehauk (*Circus macrourus*) G

1 1K Havemyra, Reddal, Grimstad 13.09 (Torolf Nesbakken). 1 ad. M Vessøjordene, Grimstad 16.09 (Glenn Svendsen).

Etter et par års opphold dukket steppehauken igjen opp i Aust-Agder, og funn 15–16 var et faktum. Det skjedde til normal tid på året, men opptreden av voksne hanner er ikke hverdagskost hos oss. Forekomsten i Norge varierer en del mellom år, og ca. 34 individer i 2022 var det 4. beste gjennom tidene (Winnem 2023).

Rødglenete (*Milvus milvus*) G

1 ind. Tjore, Grimstad 13.03 (Trond Nilsen). 1 ind. Reddal, Grimstad 15.04 (Harry Tangen). 1 ind. Røynås, Birkenes 24.05 (Knut Olav Raen, Kari Hedvig Raen).

Rødgleneta er på frammarsj og sees stadig oftere i Sør-Norge, særlig på forlenget vårtrekk. Anslagsvis 58 individer rapportert i Norge i 2022 er den nest høyeste totalen, kun slått av 2020 (Winnem 2023). Flere funn er ikke sendt inn til LRSK og er derfor ikke med i denne rapporten. Fra og med 2024 skal funn av rødglenete ikke lenger godkjennes av LRSK.

Svartglente (*Milvus migrans*) G

1 ind. Løddesøl, Arendal 25.04 (*Frode Steffensen, Harry Tangen). 1 ind. Kilebunnen, Lillesand 26.05 (John Grønning, Rune Edvardsen). 1 ind. Heftingdalen, Arendal 01.–04.06 (Terje Moen, Glenn Svendsen, Eivind Moen, Torolf Nesbakken, Helge Venaas mfl.).

Svartglenta sees stadig oftere i våre områder og må nå kunne karakteriseres som årviss. Observasjonene i 2022 utgjør funn nr. 17–19 i Aust-Agder. På landsplan ble det rapportert inn anslagsvis 40 individer i 2022, en solid ny rekord (Winnem 2023).

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) GH

I 2022 ble det ny rekord med fire konstatert havørnhekkinger i Aust-Agder. I Risør ble det vellykket hekking med minst én unge (Morten Erichsen, pers. medd.). Også i Tvedestrand ble hekkingen vellykket. Her var de flyttet tilbake fra et kunstig reir til en selvbygget «bolig», men om det ble én eller to unger er usikkert (Arild Pfaff/Sno, pers. medd.). I Grimstad ble det hekking for andre år på rad, men den ene av de to ungene ble et stykke ut i ungeperioden funnet død under reiret (Leif Gunleifsen, pers. medd.). Og i Lillesand ble det nye reiret funnet av en av LRSK-komiteens medlemmer. En unge vokste opp. Reirområdet bar dessuten preg av å ha vært i bruk også året før, noe som bekreftet antagelsen om hekking her også i 2021. Dette understøttes også av observasjoner av en utflydd unge i området høsten 2021.

Hornugle (*Asio otus*) RH

1 M sy. Bliksund, Lillesand 20.03 (Leif Gunleifsen). 1 ind. Lundesanden, Syndle, Grimstad 16.06 (Harry Tangen). 2 pulli/1K Rislandsfeta (Fellesbeitet), Åmli 30.06 (Jan Helge Kjøstvedt, Inge Selås).

Kun én konstatert hekking var magert, men det har trolig sammenheng med liten tilgang på gnagere i Agder dette året.

Jordugle (*Asio flammeus*) RH

2–6 ind. Lundane, Bykle 17.05–04.08 (Odd Kindberg, Jan Petter Nilsen, Ole Åsmund Brattfjord mfl.).

Ingen unger er rapportert i dette potensielle hekkeområdet, og stort sett ble kun enkeltindivider sett vår og sommer. Det kan trolig tyde på kun én hekking her i 2022.

Lappugle (*Strix nebulosa*) G

1 ind. Fietjenna, Risør 28.10 (Thomas Gruer).

De store lappugleinvasjonene har uteblitt de siste årene etter rekordåret 2019. Risørfuglen utgjorde det sydligste funnet i Norge i 2022 (Winnem 2023).

Hærfugl (*Upupa epops*) G

1 ind. Frivoldalen, Grimstad 28.–29.04 (Jon G. Thorsen, Marius Terjesen, Frode Steffensen, Rolf Jørn Fjærbu, Per Kristensen, Arnfinn Heldal, Arne Myrland, Harry Tangen, Trond Nilsen mfl.).

Hærfuglen er en nesten årviss gjest hos oss. Observasjonen i 2022 ble nr. 32 i rekken. I Norge ble 21 individer rapportert, noe som tilsvarer et nokså gjennomsnittlig år (Winnem 2023).

Isfugl (*Alcedo atthis*) R

1 ind. Engekilen, Grimstad 01.01 (Jan Helge Kjøstvedt) og 29.01 (Trond Nilsen). 1 ind. Østre Vallesverd, Lillesand 23.08 og 06.09 (Øyvind Selseng). 1 M Holtsvann, Lillesand 18.09 (Martin F. Andersen). 1 ind. Kjøpmannsvik, Lillesand 20.09 (Knut Nilsen). 1 ind. Saulekilen, Vågsholt, Grimstad 09.10 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Åkvågkilen, Risør 11.10 (Thomas Gruer). 1 ind. Ormevikkilen, Arendal 19.–20.10 (Arne Heggland, Rune Solvang, Kjell Klungland).

Flere høstobservasjoner vest i Lillesand kan tyde på at dette dreier seg om samme individ siden antall funn samlet sett i Aust-Agder er så få. Tre hekkefunn er rapportert i Norge i 2022, henholdsvis to i Viken fylke og ett i Vestfold/Telemark fylke, men ingen hekkeindikasjoner foreligger fra Agder (Winnem 2023).

Lerkefalk (*Falco subbuteo*) GH

Kun én hekking er konstatert i 2022, i Arendal kommune. LRSK har ikke greid å

bringe på det rene om det var fugler til stede i aktuell periode i de to andre områdene der lerkéfalk har hekket de siste årene.

Jaktfalk (*Falco rusticolus*) **G**

1 2K Store Kvernskjær, Tvedestrand 15.04 (Carsten Lome). M + F
Vatnedalsdammen, Bykle 11.06 (Klaus M. Torland). 1 M Skredenuten, Bykle 19.07 (Frode Steffensen). 4 ind. ptv Slækjeskaret, Bykle 09.08 (Jan Helge Kjøstvedt, Jannicke Kjøstvedt). 1 ind. ptS Ivelungslega, Valle 29.08 (Kjell Klungland). 1 1K Vessøyjordene, Grimstad 04.09 (Kjell Klungland, Glenn Svendsen). 1 ind. Simledalsnibba, Bykle 06.09 (Jonatan Andresen). 1 ind. Kalseggtoppen, Bykle 17.09 (Odd Einar Svendsen).

Hele åtte godkjente funn i 2022 tyder på et godt år for jaktfalken, og spesielt gledelig var det at seks av dem ble gjort i fjelltraktene våre.

Nøttekråke (*Nucifraga caryocatactes*) **R**

1 ind. Løvli, Risør 23.06 (Svein-Ivar Eliassen). 2 ind. Hovden, Bykle 03.09 (Odd Einar Svendsen). 2 ind. Auervassåi, Bykle 21.09 (Hogne Skår).

Ingen nøttekråkefunn foreligger i hekketida med unntak av Risørfuglen, men merk de interessante observasjonene fra Bykle i september.

Kornkråke (*Corvus frugilegus*) **R**

1 ind. ved fôring Høyåsen, Arendal 15.02 (Torolf Nesbakken). 1 ind. Myra, Grimstad 13.–19.03 (Harry Tangen, Arnfinn Heldal, Øyvind Heldal mfl.). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 17.–29.03 (Kjell Klungland, Per Kristensen, Glenn Svendsen mfl.). 1–2 ind. Bringsvær og Håbbestad, Temse, Grimstad 22.04–02.05 (Torolf Nesbakken, Kjell Klungland, Frode Steffensen mfl.). 2 ind. Gjervold, Tromøy, Arendal 19.05 (Kjell Klungland, Vidar Andersen). 3 ind. Prestegårdsjordene, Grimstad 20.–29.05 (Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Harry Tangen). 1–2 ind. Møglestu og Tingsaker, Lillesand 02.11–03.12 (Peder Øen, Arne Myrland, Trond Nilsen, Espen S. Nilsen). 1 2K+ Evje sentrum, Evje og Hornnes 26.11 (Arild Breistøl, Lars Breistøl). 1 ind. Sandum, Tromøy, Arendal 27.11–06.12 (Arne Heggland, Kjell Klungland, Mette B. Nielsen, Cathrine Ellingsen, Jan Helge Kjøstvedt, Tore G. Andersen mfl.). 2 ind. Myra, Grimstad 12.–29.12 (Rolf Jørn Fjærbu, Harry Tangen, Johannes Fjærbu). 1 ind. Margrethesvei, Tvedestrand 27.12 (Sven Inge Marcussen).

I alt 11 funn av kornkråke i vinterhalvåret og til ut mai måned er en nokså normal opptreden av arten hos oss. Merk fravær av funn sommer og tidlig høst!

Svartkråke (*Corvus corone*) **R**

1 ind. Bringsvær, Temse, Grimstad 01.01–01.12 (Terje Moen, Thomas Gruer, Mette Berg Nielsen, Rune Skåland mfl.). 1 ind. Homborsund, Grimstad 01.01–27.12 (Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt, Kjell Klungland, Terje Moen mfl.). 1 ind. Nyberg, Justøya, Lillesand 22.01–03.06 (Martin F. Andersen, Espen S. Nilsen, Arne Myrland, Bård Kyrkjedelen, Jan Helge Kjøstvedt, Odd Tobiassen). 1 ind. Hommedalsskogen, Bergemoen, Grimstad 26.01 (Trond Nilsen). 1 ind. Drangsholt, Birkenes 13.02 (Arild Pfaff, Estella Pfaff, Lill Ospevoll). 1 ind. Tuemyr, Lillesand 17.04 (Espen S. Nilsen). 1 ind. Kjekstad, Homborsund, Grimstad 19.04 (Trond Nilsen). 1 ind. Lofthus, Lillesand

21.04 (Arne Myrland). 1 ind. Kattopsa, Fevikkilen, Grimstad 22.04 (Martin Eggen). 1 ind. Vallegårdene, Valle, Tvedestrand 03.05 (Kjell Klungland). 1 ind. Prestegårdsjordene, Grimstad 20.05 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Rykene, Arendal 07.11 (Per Kristensen). 2. ind. Homborsund, Grimstad 19.11 (Nils H. Lorentzen mfl.). 1 ind. Gjømle, Ugland, Grimstad 02.12 (Rebecca Benedicte Solhaug).

De stasjonære fuglene ved Homborsund og Bringsvær holdt stand og så kanskje ut til å ha fått selskap av ytterligere ett individ på Justøya i Lillesand. Øvrige funn antas å være disse som har luftet seg litt eller andre rastende fugler på trekk.

Løvmeis (*Poecile palustris*) R

1 ind. Gjervoldsøy, Arendal 09.01 (Frode Steffensen). 2 ind. Bjellandshaugane naturreservat, Arendal 23.01–06.03 (Arild Pfaff, Glenn Svendsen, Marius Svendsen, Inger Berggren, Tore G. Andersen mfl.). 1 2K+ sy. Rånaskogen/Harebakkenskogen, Arendal 29.04 (Arne Heggland). 1 ind. sy. Moelva, Hefteheia sør, Birkenes 25.05 (David Nayer). 1 ind. sy. Trekilen, Trevann, Froland 26.05 (Tor Magne Stalleland). 1 ind. sy. Skreddermyra NV, Lillesand 26.05 (David Nayer). 1 ind. Nedre Krokveittjenn, Heldal, Froland 16.07 (Øyvind Heldal). 2 ind. Hovden sentrum, Bykle 03.–05.09 (Odd Einar Svendsen). 2 ind. Årdalsstøyl, Bygland 17.09 (Vidar Andresen, Gunn Olaug Røiland).

Et gledelig knippe med løvmeisobservasjoner fra 2022, og spesielt artig var det med fem observasjoner fra potensielle hekkeplasser i hekketida.

Skjeggmeis (*Panurus biarmicus*) G

1 ind. Sandåsumpen, Arendal 15.01–18.03 (*Arne Heggland, Terje Moen, Trond Øigarden, Inger Berggren, Kjell Klungland, Jan Helge Kjølsvedt, Helge Venaas mfl.).

Det stasjonære individet fra høsten 2021 holdt stand også utover vårvinteren 2022 i denne takrørskogen som er uten direkte kontakt med åpent vannspeil. Dette regnes derfor ikke som et nytt funn.

Trelerke (*Lullula arborea*) G

1 ind. Nedre Ottersland, Arendal 14.03 (Helge Venaas). 1–5 ind. Storemyr, Lillesand 04.05–08.10 (Jan Helge Kjølsvedt, Arne Myrland, Jan Michaelsen, Knut Olav Raen mfl.) og 5 ind. (1 ad. + 4 1K) Storemyr, Lillesand 29.05 (Sven Rislaa, Klaus M. Torland). 1 M sy. Tverrheia nord, Oggevatn, Birkenes 18.06 (Knut Olav Raen, Steven Rosseland). 1 ind. Gjernes, Risør 21.09 (Fred W. Christoffersen, Bjørg K. Christoffersen). 2 ind. Heftingdalen, Arendal 23.09 (Helge Venaas).

Man har i lang tid antatt at trelerka hekker innenfor Aust-Agders gamle fylkesgrenser, men LRSK har antatt en konservativ holdning i forhold til godkjenning av hekkefunn. Tidligere foreligger det blant annet hekkeindikasjoner både fra Risør, Birkenes og Iveland kommuner. Når ungfugler med spredte dun på hodet dukker opp på denne velkjente furasjeringslokaliteten for trelerke i Lillesand så tidlig på året, så mener vi at det er hevet over enhver rimelig tvil at ungene også er klekket i området. Typisk trelerketerreng finnes i nokså umiddelbar nærhet til funnstedet, på Sovehei og i Olashei barskogsreservat.

Fjellerke (*Eremophila alpestris*) R

20 ind. Ryvingen, Grimstad 18.01 (Arild Pfaff). 4 ind. Merdø sør, Arendal 23.03 (Helge Venaas). 5 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 13.04 (*Rolf Jørn Fjærbu, Terje Moen, Frode Steffensen). 7 ind. Rosseland, Birkenes 15.04 (Steven Rosseland). 7 ind. Havemyra, Reddal, Grimstad 18.04 (*Rolf Jørn Fjærbu, Jan Helge Kjøstvedt mfl.). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 26.04 (Glenn Svendsen, Marius Svendsen). 2 ind. Brekka, Austre Moland, Arendal 30.04–01.05 (Kjell Klungland, Vidar Andersen). 1 ad. Bergeheii, Valle 25.07 (Martin Lie Pedersen).

En normal opptreden av fjellerke på vårtrekket, men merk funnet i Valle i hekketida.

Gulbrynsanger (*Phylloscopus inornatus*) R/G

2 ind. ringmerket Espeviga hyttefelt, Justøy, Lillesand 24.09 (Espen Helgesen, Renate Berg). 1 ind. ringmerket Indresund, Lillesand 12.10 (Jan Michaelsen).

Tilsynelatende var det en nokså gjennomsnittlig forekomst av arten i 2022, men siden det måtte ringmerkere til for å oppdage fuglene, tyder det på et år med færre gulbrynsangere i våre områder enn normalt. Også på landsbasis var det et dårlig år for arten sammenlignet med toppårene 2013, 2015 og 2016 (Winnem 2023).

Busksanger (*Acrocephalus dumetorum*) G

1 ind. ringmerket Espeviga hyttefelt, Justøy, Lillesand 31.07.2018 (Espen Helgesen, Renate Berg).

Ingen funn i 2022, men dette eldre funnet godkjent i ettertid bringer totalen i Aust-Agder opp i syv busksangere. De foregående seks har vært syngende hanner. Den sist registrerte var faktisk nettopp i 2018 (Fjærbu mfl. 2022).

Fuglekongesanger (*Phylloscopus proregulus*) G

1 ind. Håøya, Grimstad 11.–15.10 (*Jon G. Thorsen, Trond Nilsen, Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu, Frode Steffensen, Marius Terjesen).

Funn nr. 4 hos oss av denne utpregede høstgjesten og ved samme lokalitet som forrige funn i 2017 (Kjøstvedt mfl. 2020b). Tolv individer på landsbasis i 2022, alle sett i løpet av perioden 4. oktober til 6. november, var det 4. beste året noensinne, men langt unna de 25 individene registrert i siste toppår i 2003 (Winnem 2023).

Rødtoppfuglekonge (*Regulus ignicapilla*) G

1 M Håøya, Grimstad 15.–19.10 (Jon G. Thorsen, Marius Terjesen, Frode Steffensen, Rolf Jørn Fjærbu, Trond Nilsen mfl.).

Funn nr. 3 i Aust-Agder til normal tid på året og på en ikke uventet lokalitet langs kysten. Forrige funn var et ringmerket individ ved Indresund, Høvåg i Lillesand 15.10.2020 (Kjøstvedt mfl. 2023).

Nattergal (*Luscinia luscinia*) RH

3–4 ind. sy. Merdø, Arendal 12.05–08.06 (Helge Venaas, Terje Moen, Laila Venaas, Vidar Andersen, Kjell Klungland, Glenn Svendsen mfl.). 1 ind. sy. Bjellandstrand, Tromøy, Arendal 17.–18.05 (*Torstein Fossnes, Glenn Svendsen, Terje Moen). 1–2 ind. sy. Løddesøl/Vierevja/Lindtveit Arendal 23.05–09.06 (Helge Venaas, Bård Kyrkjedelen, Jan Helge Kjøstvedt, Frode Steffensen, Vidar Andersen mfl.). 1 ind. sy. Reddal, Grimstad 03.06 (Kjell Klungland, Vidar Andersen, Tor Magne Stalleland).

Merdø holder stand som nattergalbastionen i Aust-Agder. Ellers ser det tynt ut, men med Løddesøl som et hederlig unntak der arten fortsatt kan høres årlig.

Foto: Helge Venaas.

Svartrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) GH

1 M Langvoll, Åmli 18.05 (Sigrid Bjørg Ramse). 1 M Landvik kjerke, Grimstad 24.05 (*Jon G. Thorsen, Trond Nilsen, Frode Steffensen mfl.).

To svartrødstjarter var langt under pari. De kan stort sett dukke opp til alle årstider så lenge det er snøfritt, kanskje med unntak av årets to første måneder, men forekomsten ser ut til å være minkende. Derfor må vi nok se langt etter neste hekkefunn de kommende årene. Anslagsvis 125 individer på landsbasis betegnes som et normalår (Winnem 2023).

Sørlig gulerle (*Motacilla flava flava*) GH

1 ind. Løddesøl, Arendal 23.04 (Helge Venaas).

Denne gulerleunderarten er en nokså trofast vårgjest, men hekkeplassen som var i bruk i Reddal i Grimstad i et par år, ser nå dessverre ut til å være utgått. Men det ble registrert hekking ved Slevdalsvann på Lista i 2022 (Winnem 2023).

Svartryggerle (*Motacilla alba yarrellii*) R

1 ind. Merdø vest, Arendal 23.03 (Helge Venaas). 1 M Temse, Grimstad 31.03–04.04 (Per Kristensen, Kjell Klungland). 1 M Vallesverdmyra, Lillesand 03.04 (Jan Michaelsen). 1 ind. Reddal, Grimstad 13.04 (Rolf Jørn Fjærbu). 1 ind. Myklandsdalen, Froland 23.04 (Øyvind N. Larsen). 1 ind. Batteritomta, Heftingdalen, Arendal 22.09 (Arne Heggland). 1 ind. Levermyr, Grimstad 22.09 (Harry Tangen). 1 ind. Vessøyjordene, Grimstad 22.09 (Glenn Svendsen, Helge Venaas, Jan Helge Kjøstvedt).

Med unntak av fuglen i Myklandsdalen dreier det seg om observasjoner i normal trekketid vår og høst. Legg merke til at svartryggerlene ofte opptrer svært konsentrert, så det er tydelig at spesielle værforhold er med på å føre fuglene til våre områder fra deres ellers vanlige utbredelsesområde langs Vestlandskysten.

Lappiplerke (*Anthus cervinus*) G

1 ind. ptSV Rossøya, Arendal 22.09 (Frode Steffensen). 1 ind. ptNØ Rossøya, Arendal 02.10 (Frode Steffensen).

To funn fra vanlig trekketid om høsten er en nokså normal opptreden hos oss. Nasjonalt er det rapportert tre individer på vårtrekket og 38 individer på høsttrekket (Winnem 2023).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) **RH**

1–2 M sy. Havemyra, Reddal, Grimstad 02.06–10.07 (Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Hege Ødegård mfl.). 1 M sy. Gravene, Merdø, Arendal 08.06 (Helge Venaas). 1 ad. M sy. Landvik, Grimstad 23.06 (Martin Hesselsoe). 1 ad. M sy. Løyte, Gjerstad 07.07 (Inge Selås, Roald Bengtson). 1 M Trolldalen rasteplass, Grimstad 08.07 (Eivind Gjerde).

Rosenfinken fortsetter sin beskjedne tilstedeværelse hos oss, og vi risikerer snart at det kun observeres streifende hanner vår og sommer hvis ikke trenden snur. Kun en av hannene i Reddal var stasjonær over tid. Tallene fra 2022 har tilnærmet samme omfang som 2021 da fem syngende hanner ble hørt på fire lokaliteter. Sistnevnte år oppdaget dessuten Rolf Jørn Fjærbu en uvanlig sein ungfugl på ei foring ved Inntjore i Grimstad (30.11–03.12).

Polarsisik (*Acanthis hornemanni*) **G**

1 ind. Barmstangen, Barmen, Risør 20.02 (Fred W. Christoffersen, Bjørg K. Christoffersen).

I likhet med året før ble det kun gjort et enkeltfunn i 2022. Polarsisiken er nok noe oversett i gråsisikflokker vinterstid, men heller ingen vanlig fugl på våre breddegrader.

Båndkorsnebb (*Loxia leucoptera*) **G**

M + F Gravene, Merdø, Arendal 04.10 (Helge Venaas). 1 ind. ptSV Merdø, Arendal 08.10 (Helge Venaas, Glenn Svendsen). 2 ind. pt Gåresund, Gjervoldsøy, Arendal 12.10 (Frode Steffensen).

Tre godkjente observasjoner hos oss av en art som i enkelte år opptrer invasionsartet når det vandrer inn fugler østfra. Flest fugler ble registrert i Trøndelag og Nordland på våren uten at vi merket noe til dette her sør. Arten hekket dessuten i Troms og trolig også i Nordland i 2022 (Winnem 2023).

Lappspurv (*Calcarius lapponicus*) **R**

1 M sy. Storetjørn, Valle 23.04 (Torhild Omestad). 1 F Fosshaug, Valle 27.07 (Askild Tomren). 1 ind. Steinefjell, Årdalen naturreservat, Bygland 11.09 (Reidar N. Nilsen).

Nok et år med et fåtall observasjoner av en art som sliter i motbakke, og der det gjøres få eller ingen observasjoner ved antatte hekkeplasser.

Snøspurv (*Plectrophenax nivalis*) **R**

2 ind. Fossen Suleskardveien, Valle 21.05 (Arne Myrland). 1 ad. M mat til unger Bergeheii, Valle 25.07 (Martin Lie Pedersen).

Én konstatert hekking og én observasjon fra et område nær potensielle hekkeplasser av en art som man mener er i tilbakegang. Men det er vanskelig å få gode bestandsdata på en art som hekker i så avsidesliggende og ugjestmilde strøk.

Observasjoner godkjent av NSKF

Rødhodeand (*Netta rufina*)

1 M Temse, Grimstad 29.11 (*Rolf Jørn Fjærbu, Kjell Klungland, Harry Tangen, Frode Steffensen, Thomas Ferriday mfl.).

Første funn i Agder og samtidig et unormalt seint høstfunn av denne søreuropeiske hekkefuglen som også finnes i et belte østover til Sentral-Asia (Olsen 2023).

Foto: RJF.

Gråseiler (*Apus pallidus*)

1 ind. Kastellveien, Arendal sentrum, Arendal 04.11 (Tarald Reinholt Aas).

Ser man en tårnseiler seinhøstes, bør man være på vakt og sjekke muligheten for at det kan være en gråseiler slik tilfellet var for dette fotodokumenterte individet som ble Aust-Agders første observasjon av sitt slag. Arten er en typisk høstgjest hos oss, og hele 12 individer ble registrert i Norge høsten 2022, en solid rekord som sammenfalt med høy opptreden også i resten av Nord-Europa (Olsen 2023).

Blekbrynsanger (*Phylloscopus humei*)

1 1K+ Hasseltangen, Grimstad 30.10 (*Rolf Jørn Fjærbu, Johannes Fjærbu mfl.).

Blekbrynsanger, som også er en typisk høstgjest i Norge, ble nok en ny art for Aust-Agder og samtidig kun det andre funnet i Agder. Den hekker i Sentral-Asia, og noen individer havner hvert år i Norge under høsttrekket som normalt går sørover til India og Sørøst-Asia (Olsen 2023). Se annet sted i bladet for nærmere omtale av funnet.

Ringand x toppand (*Aythya collaris x A. fuligula*)

1 M Landvikvannet, Grimstad 28.11–06.12 (*Martin F. Andersen, Rolf Jørn Fjærbu mfl.).

Dette er det tredje funnet av denne hybridene hos oss, og alle stammer mer eller mindre fra samme lokalitet. Man kan jo spekulere i om det kan dreie seg om samme individ selv om de to forrige funnene er helt tilbake fra 2014 og 2015. Dette var det tiende funnet av denne hybridene i Norge (Olsen 2023).

Litteratur

BirdLife Norge. 2023. *Fugleåret 2022*. 226 s.

- Fjærbu, R.J., Kjøstvedt, J.H., Michaelsen, J., Steffensen, F. & Thorsen, J.G. 2019. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2015. LRSK-rapport nr. 21. *Fugler i Aust-Agder* **48** (1): 6–37.
- Fjærbu, R.J., Kjøstvedt, J.H., Michaelsen, J., Steffensen, F. & Thorsen, J.G. 2022. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2018. LRSK-rapport nr. 23. *Fugler i Aust-Agder* **51** (1): 8–31.
- Fjærbu, R.J., Kjøstvedt, J.H., Steffensen, F. & Michaelsen, J. 2024. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2021. LRSK-rapport nr. 26. *Fugler i Aust-Agder* **53** (1): 12–35.
- Fjærbu, R.J., Skåland, R. & Kjøstvedt, J.H. 2010. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2009. LRSK-rapport nr. 14. *Fugler i Aust-Agder* **39** (2): 56–69.
- Husebø, H. & Mjøs, A.T. 2023. Ringmerkingsrapport for 2022. *Fugleåret 2022*: 160–223.
- Kjøstvedt, J.H. 2015. Fugleliste for Aust-Agder 2014. *Fugler i Aust-Agder* **44** (1): 6–20.
- Kjøstvedt, J.H. & Fjærbu, R.J. 2017. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2014. LRSK-rapport nr. 19. *Fugler i Aust-Agder* **46** (1): 6–33.
- Kjøstvedt, J.H., Fjærbu, R.J., Michaelsen, J., Steffensen, F. & Thorsen, J.G. 2020a. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2016. LRSK-rapport nr. 21. *Fugler i Aust-Agder* **49** (1): 6–35.
- Kjøstvedt, J.H., Fjærbu, R.J., Michaelsen, J., Steffensen, F. & Thorsen, J.G. 2020b. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2017. LRSK-rapport nr. 22. *Fugler i Aust-Agder* **49** (2): 74–93.
- Kjøstvedt, J.H., Fjærbu, R.J., Steffensen, F. & Michaelsen, J. 2023. Sjeldne fugler i Aust-Agder 2020. LRSK-rapport nr. 25. *Fugler i Aust-Agder* **52** (2): 72–95.
- Olsen, T. 2023. Sjeldne fugler i Norge i 2022. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Fugleåret 2022*: 4–67.
- Olsen, T. & Kvam, H. 2021. Ny taksonomi og systematikk for fugl i Norge. *Vår Fuglefauna* **44** (1): 28–33.
- Shimmings, P. & Øien, I.J. 2015. Bestandsestimater for norske hekkebestander. *NOF-rapport 2015–2*: 1–268.
- Winnem, A. 2023. Fugler i Norge i 2022. Rapport fra Norsk faunakomité for fugl (NFKF). *Fugleåret 2022*: 68–149.
- Østnes, J.E., Kroglund, R.T., Kleven, O. & de Jong, A. 2019. Historien om S18 – ei taigasædgås fra Børgefjell. *Vår Fuglefauna* **42** (2): 82–87.
- Aarvak, T. & Øien, I.J. 2022. Overvåking og kartlegging av trekkruiter hos tundra- og taigasædgås i Finnmark i 2022. *BirdLife Norge-notat 2022–33*. 14 s.